

MINISTERUL EDUCAȚIEI

ORBÁN ZSOLT
NOVÁK KÁROLY-ISTVÁN
GIDÓ CSABA

LÁSZLÓ LÁSZLÓ
GYÖNGYÖSSY JÁNOS
BARTOS-ELEKES ZSOMBOR

A MAGYAR KISEBBSÉG TÖRTÉNELME ÉS HAGYOMÁNYAI

VII. osztály számára

7

EDITURA DIDACTICĂ ȘI PEDAGOGICĂ

Használati útmutató

Olvasmány- és filmajánló

Kérdések, feladatok

Kiegészítő információ, érdekesség

Olvasmány

Filmajánló

- **„Szabadság, szerelem” (2005)**

a román elvtársaitól kapott segítséget a forradalom előkészítésében és jelezte, hogy nem kíván foglalkozni az erdélyi magyarság kérdésével.

Kérdések – feladatok

1. Keresetek **közeli** újságokat, plakátokat, emlékiratokat, fényképeket, amelyek az 1956-os **magyarországi forradalomhoz** vagy annak erdélyi visszhangjához kapcsolódnak.
2. Milyen következményei voltak az erdélyi magyarságnak néve az 1956-os magyarországi forradalomnak?

Tudod-e?

- 1956. november 1-én Kolozsváron egyetemisták a Házsongrádi tereben emlékeztek a magyar forradalom áldozataira, aminek eredményeként sokukat letartóztatták, kizárták az egyetemről vagy elűzték és bebörtönözték őket.

Olvasmány: Az erdélyi magyarság művelődése a szocialista Romániában

Oktatás

A második világháború utáni években az erdélyi magyarság teljes iskolahálózattal rendelkezett Észak-Erdélyben, beleértve a kolozsvári egyetemet is, és ehhez hasonlóan Dél-Erdélyben is helyreállt a háború alatt megszakított iskolahálózat. Az 1940-es évek végén újabb **fiúiskolák is létrejöhettek, magyar tagozatok is működtek a műszaki, orvosi vagy művelődési körökben, az elemi és középiskolák háttérben egyetemes volták állami és felekezeti iskolák. Először a felekezeti iskolák voltak a kommunista diktatúra áldozataivá az 1948-as államosítással. Ezek után a fiúiskolák lettek a román nacionalizmus áldozatainak céljainak, sorra vonták össze őket hasonló román intézményekkel, majd a magyar tagozat a legtöbb helyen fel is szűnt. (A Ceausescu rendszer bukásáig magyar nyelvű fűtőoktatást támaszt, kis létszámi hallgatóval, csupán a magyar nyelv és irodalom szakon, a szűrésképzésben és a protestáns és katolikus lelkészképzésben maradt.)**

98

Fejezetcím

Az 1848–1849-es forradalom és szabadságharc

A magyar forradalom kitérése

A forradalom Pesten 1848. március 15-én kezdődött. A 12 Poni és Nemzeti dal megfogalmazásával. Az uralkodó kinevezte az első felelős magyar kormányt, Batthyány Lajos vezetésével. A Pozsonyban gyűlésező országgyűlés megszavazta a társadalmi és politikai átalakulást biztosító törvényeket: köznevelviselem, jobbágyfelszabadítás és ún.ó.

A pesti események hírére március 20-án később Bethlen János tanácskozásként hívott össze Kolozsvárra. Itt kérték az erdélyi országgyűlés összehívását, amely hozzon törvényt a **jogegyenlőség, köztnevelviselem, unió és egyéb sürgős kérdésekben.** Májusra Erdélyben a jobbágysság megszabadul a fehérvári szolgálatától, legelő- és erdőfelhasználásba kerül. A jogon jobbágyi sérelmek mellett ebben szerepet játszottak egyes agitátorok, akik azt terjesztették, hogy a császár az erdélyi jobbágyokat is felszabadította, csak a főúrburkoknak és a hatóságok tiltkoznak a rendelkezést. A helyzetet súlyosbította, hogy a jobbágyok több mint kétharmada román volt, a nemeket pedig mindenki a magyarokkal azonosította, bécsnek pedig nem állott érdekében ottani a feszültséget.

Petőfi Sándor a Nemzeti dal szavója a Nemzeti Múzeum képtáráján

Az 1848–1849-es forradalom és szabadságharc

23

Leckecím

Képaláírás

Leckecím

Alcím

Új fogalmak magyarázata

Fogalomtár

- **Művelődés** – az erdélyi magyarság művelődése
- **agitátor** – politikai vezető

Kedves diákok! A digitális tankönyv és az interaktív feladatok elérhetők a www.manuale.edu.ro weboldalon. Sok sikert kívánunk a megoldásukhoz!

Film

Interaktív feladat

Nagyítás

Alapkompetenciák

1. Időben és térben való tájékozódás
2. Együttműködés különböző tanulási- valamint iskolán kívüli tevékenységek keretében
3. A nemzeti kisebbség történelmére vonatkozó lényeges eseményeket bemutató források vizsgálata/kutatása

Sajátos kompetenciák és példák tanulási tevékenységekre

1. Időben és térben való tájékozódás
  - 1.1. A történelmi események és a tanulási példákban bemutatott események időrendbe állítása
  - 1.2. A történelmi események térbeli elhelyezése
  - 1.3. Az ember és környezet közötti kapcsolat megismerése
2. Együttműködés különböző tanulási- valamint iskolán kívüli tevékenységek keretében
  - 2.1. Kisebbségi csoportokon belüli pozitív viszonyulás kialakítása, egyszerűbb feladatok megoldásának céljából
  - 2.2. Történelmi témájú projektekben való részvétel az osztály, az iskola vagy a helyi közösség szintjén
  - 2.3. Jelen- vagy múltbéli események jelentőségének kiemelése
  - 2.4. Önismeret és társismeret, valamint személyek és csoportok közötti hasonlóságok és különbségek felismerése
  - 2.5. Nyitottság megnyilvánulása különböző helyzetekben kommunikáció révén
3. A nemzeti kisebbség történelmére vonatkozó lényeges eseményeket bemutató források vizsgálata/kutatása
  - 3.1. Történelmi fogalmak felismerése az elérhető/rendelkezésre álló forrásokban
  - 3.2. Dokumentumok, források hasznosítása/felhasználása

Tartalomjegyzék

A Habsburg uralom bevezetése és megszilárdulása Erdélyben (1690–1867).	6	
Törökellenes harcok és Habsburg berendezkedés Erdélyben	6	
A kuruc szabadságharc (1703–1711) és következményei.	8	
A barokk Erdélyben	18	
Magyarország és Erdély a reformkorban (1825–1848).	19	
Az 1848–1849-es forradalom és szabadságharc	23	
A forradalomtól a dualizmusig (1849–1867)	32	
Erdély az Osztrák–Magyar Monarchiában (1867–1914)	35	
A dualizmus intézményrendszere, politikai és társadalmi élet	35	
Művelődés a dualizmus korában	43	
Az első világháború és következményei	49	
Az első világháború (1914–1918).	48	
Erdély a világháború sodrásában	54	
A háború vége.	56	
A párizsi békekonferencia	60	
Az erdélyi magyarság a két világháború között	67	
Többségből kisebbségbe.	67	
A magyar kultúra Erdélyben: oktatás, egyházak szerepe, népi hagyományok	74	
A második világháború időszaka (1939–1945).	81	
Románia és Magyarország a második világháború idején	81	
A Szovjetunió megtámadása. Románia és Magyarország belépése a háborúba	83	
A romániai magyarság 1945–1989 között.	93	
A háborút követő gazdasági, társadalmi és politikai változások	93	
Esettanulmány: 1956 Erdélyben	97	
Olvasmány: Az erdélyi magyarság művelődése a szocialista Romániában	98	
A romániai magyar közösség a kommunizmus bukása után.	106	
Az erdélyi magyarság művelődése	110	

A borítón: a háttérben az 1700. évi Cornelius Danckerts-féle Erdély-térkép, rajta erdélyi városokat ábrázoló képeslapok (a címoldalon Kolozsvár és Marosvásárhely, a hátoldalon Székelyudvarhely, Nagyvárad és Temesvár).

A Habsburg uralom bevezetése és megszilárdulása Erdélyben (1690–1867)

Törökellenes harcok és Habsburg berendezkedés Erdélyben

1683-ban a meggyengült Oszmán Birodalom sikertelenül próbálta bevenni Bécset, ezt követően a Habsburgok és szövetségesei ellentámadásba lendültek, céljuk az volt, hogy a törököt véglegesen kiűzzék Európából. Az újjáalakult **Szent Liga** csapatai sikeresen visszahódították Budát (1686), és a magyar rendekkel elfogadtatták, hogy a török kiűzéséért cserébe lemondjanak a szabad királyválasztási jogukról a Habsburgok javára (1687).

Az 1687-es, Apafi Mihály fejedelemmel kötött **balázsfalvi egyezmény** megengedte a császári csapatoknak, hogy Erdély területén teleljenek. Egy évvel később, az erős császári jelenlét nyomására Apafi Mihály és az az erdélyi rendek aláírták a **fogarasi nyilatkozatot**. Ennek értelmében felmondták a török védnökséget, I. (Habsburg) Lipót császár (egyben Magyarország királya) oltalma alá helyezték magukat. Lipót császár felvette az Erdély fejedelme és a székelyek ispánja címet, de valójában a császári csapatok katonai megszállásáról beszélhetünk.

Apafi Mihály halála (1690) után névlegesen 14. esztendő fia, II. Apafi Mihály lett a fejedelem, de ténylegesen sosem uralkodott, mert már nagykorúsítása előtt Bécsbe rendelték, ott kellett töltse élete hátralévő részét. Ugyanebben az évben egy rövid időre a fejedelem a török által támogatott Thököly Imre lett, de a császári csapatok gyorsan kiszorították Erdélyből. E zűrzavaros időkben íratta alá Bethlen Miklós erdélyi főúr, későbbi kancellár Lipót császárral az Erdélyre vonatkozó alkotmánytervezetet, a **Diploma Leopoldinumot** (Lipót Oklevele), amely alapján egészen 1848-ig kormányozták Erdélyt a Habsburgok.

Az 1690-ben I. Lipót által kibocsátott oklevél fordulópontot jelentett Erdély történetében. Kezdetét vette egy hosszú, közel 200 éves időszak, amelyben az egykori önálló fejedelemség egy német nyelvű, katolikus vallású birodalom kicsiny és gazdaságilag elmaradott tartománya lett. Az új helyzetet szentesítette az 1699-ben megkötött **karlócai békeszerződés**, amelynek értelmében az Oszmán Birodalom átengedte a Habsburgoknak Magyarországnak nagy részét és Erdélyt.

A Habsburgok számára Erdély elsősorban katonailag volt értékes, határszéli tartományként ütköző területnek, „*a birodalom keleti sarokbástyájának*” számított a törökkel szemben. A Habsburgoknak szükségük volt Erdélyre, ezért Lipót és utódai mindent megtettek, hogy a tartományt beolvassák a Birodalomba. Annak ellenére, hogy a török

kiűzését követően egy kézbe kerültek az egykori Magyar Királyság területei – utolsóként a Temesi Bánság, az 1718-as **pozsáreváci béke** értelmében –, a Habsburgok mégsem állították vissza a Mohács előtti egységet. Erdély és Magyarország különálló tartományok maradtak. Bécsben létrehozták az **Erdélyi Udvari Kancelláriát**, Erdély élére **gubernátor** (kormányzó) került, leginkább az erdélyi katolikus, császárpárti családok tagjai közül (Haller, Bánffy, Kornis, Kemény, Teleki, Mikó, Brukenthal). Ezáltal megerősödött egy új, Habsburg-párti arisztokrácia Erdélyben. A 17. század végén Erdély magyar, székely és szász lakosságának többsége valamelyik protestáns felekezet tagja volt. A katolikus Habsburgok mindent megtettek, hogy egyházukat megerősítsék – kezdetét vette a hatalmilag támogatott ellenreformáció: a protestánsoktól elvették templomaik és iskoláik egy részét, állami hivatalokba elsősorban katolikus vallásúak kerülhettek, 1716-ban a katolikus püspök visszatérhetett Gyulafehérvárra.

Hogy gyerkeik jobban érvényesülhessenek, egyes protestáns családok feladták vallásukat, így a 18. század végére a katolikusok fokozatosan újból többségbe kerültek Erdély magyar társadalmában. Mindezekon túl az erdélyiek legsúlyosabb sérelme az adók növekedése volt. Apafi Mihály idején még 60 ezer forint értékű volt a töröknek fizetett „harács”, 1690 után azonban a helyzet nyomasztóvá vált, a Habsburgoknak fizetett adó elérte az évi 400 ezer forintot.

Apafi Mihály szobra (Nagyernye)

Feladatok:

1. Ki volt az utolsó ténylegesen uralkodó erdélyi fejedelem?
2. Milyen országközi szerződés szentesítette a Habsburg uralmat Erdélyben?
3. A törököknek vagy a Habsburgoknak kellett nagyobb adót fizetni?

A kuruc szabadságharc (1703–1711) és következményei

Az 1690 utáni Habsburg-uralom jóval terhesebbnek bizonyult, mint a korábbi török fennhatóság (adók, ellenreformáció). Magyarországon és Erdélyben egyre nagyobb lett az elégedetlenség I. Lipóttal szemben, így 1703-ban Habsburg-ellenes szabadságharc tört ki **II. Rákóczi Ferenc** vezetésével. A nemesség elsősorban rendi jogainak csorbulását sérelmezte, a parasztok a magas adó és a katonaság beszállásolása, kötelező ellátása miatt voltak elégedetlenek.

Rákóczi fontosnak érezte a paraszttömegek megnyerését, ezért elrendelte, hogy a nemesek is adózzanak, ugyanakkor ígéretet tett, hogy győzelme esetén megszünteti a jobbágyterheket. Hamarosan 60 000 fős sereg állt rendelkezésére, ennek jelentősebb parancsnokai **Bercsényi Miklós**, **Károlyi Sándor**, **Esze Tamás**, **(Vak) Bottyán János**, **Pekri Lőrinc** voltak.

II. Rákóczi Ferenc

Bercsényi Miklós

Mikes Kelemen

Hadi kiadásait a felvidéki ezüstművek (Körmöcbánya, Selmechbánya, Besztercebánya) lefoglalásával próbálta biztosítani. A császárelenes mozgalomnak külföldi támogatásra is szüksége volt, ezért vette fel Rákóczi a kapcsolatot XIV. Lajos francia királlyal és I. Péter orosz cárral. A francia király biztatására a kurucok trónfosztottá nyilvánították a Habsburg dinasztiát Magyarországon, és **vezérlő fejedelemmé** választották II. Rákóczi Ferencet.

Az 1708. augusztus 3-án lezajlott **trencsényi csata** fordulópontot jelentett a kuruc szabadságharc történetében: a fejedelem lova felbukott, és Rákóczi ájultan esett le róla. Mivel a kurucok azt hitték, hogy meghalt, az egész had szétfutott. Ezt a csatavesztést többé nem heverték ki. Egyre több kuruc vezér állt át a császár táborába, büntetlenséget remélve. Rákóczi visszaszorult Munkács és Szatmár környékére.

A KURUC SZABADSÁGHARC (1703–1711)

Fogalomtár

- **kuruc** – Habsburg-ellenes felkelők vagy velük rokonszenvezők elnevezése a 17–18. századi Magyarországon.
- **labanc** – császárpárti, a Habsburgokhoz hűséges személy.
- **emigráció** – kivándorlás, egy személy vagy csoport azzal a céllal hagyja el szülőföldjét, hogy egy másik országban éljen. Okai között találhatóak vallási, politikai, katonai, gazdasági tényezőket.
- **Erdélyi Udvari Kancellária** – a Habsburg fennhatóság alatt álló Erdély legfelsőbb szintű kormányzati szerve 1694–1867 között, székhelye Bécsben volt.
- **Gubernium** – Erdélyi Királyi Főkormányzó, élén a kormányzóval, székhelye előbb Gyulafehérváron, majd Nagyszébenben, végül Kolozsváron volt.

id. Georg Philipp Rugendas: Kuruc-labanc lovas párbaj

A fejedelem 1711 februárjában Lengyelországba utazott, hogy I. Péter cár küldötteivel tárgyaljon, a kuruc sereg főparancsnokságát pedig Károlyi Sándorra ruházta. Károlyi, hogy elkerülje a megsemmisítő katonai vereséget, tárgyalásokat kezdett Pálffy János császári tábornokkal. Így került sor 1711. április 30-án a **szatmári békére**, és másnap a **nagymajtényi fegyverletételre**.

A szatmári béke kegyelmet biztosított minden kurucnak, aki hűségesküt tett a császárnak. Ez Rákóczi is vonatkozott volna, ő azonban elutasította az ajánlatot, és önkéntes száműzetésbe vonult. Maroknyi kíséretével egy ideig Lengyelországban,

Angliában, majd Franciaországban élt, végül XIV. Lajos halála után a török szultán fogadta be. Kíséretével 18 évig élt **Rodostóban** (ma Tekirdag). II. Rákóczi Ferenc 1735 nagypéntekén halt meg, holttestét hűséges íródeákja, Mikes Kelemen Isztambulba vitette, és a jezsuiták Szent Benedek-templomában helyezte el édesanyja, Zrínyi Ilona sírja mellé.

Rákóczi, Mikes és Bercsényi Rodostóban

Olvasmány:

„Estve a lefekvésnek ideje lévén, kétfelől a karját tartották, de maga ment a hálójába. A szovát igen nehéz volt már megérteni. Tizenkét óra felé éjszaka mindnyájan mellette voltunk. A pap kérte tőle, ha akarja-e felvenni az utolsó kenetet? Intette szegény, hogy akarja. Annak vége lévén, a pap szép intéseket és vigasztalásokat mondván neki, nem felelhetett rája, noha vettük észre, hogy eszin van. Azt is láttuk, hogy az intéskor a szeméből könnyhullatások folynak. Végtire szegény, ma három óra után reggel, az Istennek adván lelkét, elaluvék, mivel úgy holt meg, mint egy gyermek. Ő szegény árvaságra hagyta bennünket ezen az idegen földön. Itt irtóztató sírás, rívás nagyon közöttünk. Az Isten vigasztaljon meg minket.” – A fejedelem halála – részlet Mikes Kelemen 112. leveléből, Rodostó, 1735. április 8.

Életrajz – II. Rákóczi Ferenc

II. Rákóczi Ferenc 1676-ban született Borsiban, szülei I. Rákóczi Ferenc választott erdélyi fejedelem és Zrínyi Ilona voltak. Űkapja, dédnagyapja és nagyapja, Rákóczi Zsigmond, I. és II. Rákóczi György is Erdély fejedelmei voltak. Édesapja még csecsemőkorában meghalt, nevelőapja, Thököly Imre révén korán megismerte a kuruc mozgalmat. 1690-től a prágai egyetemen tanult, 1694-ben feleségül vette Sarolta Amália hessen-wanfriedi hercegnőt, akitől három fia született, de csak kettő, József és György

érték meg a felnőttkort. Eredetileg Isztambulban temették el, de Rákóczi és néhány bujdosó társának holttestét 1906-ban hazahozták Magyarországra, és a kassai Szent Erzsébet-székesegyházban helyezték végső nyugalomra.

Tudod-e?

- Rákóczinak kétszer is felajánlották a lengyel koronát, de egyszer sem fogadta el.
- A 18 évig tartó rodostói emigrációban Rákóczi majdnem szerzetesi életet élt, napjait imádkozással, írással, olvasással és barkácsolással töltötte.

Feladatok

1. Melyik a kakukktojás és miért: Pálffy János – Esze Tamás – Vak Bottyán – Bercsényi Miklós?
2. Egyike vagy a bujdosóknak Rodostón. Írj egy naplórészletet vagy levelet Mikes Kelemen stílusában, amelyben a száműzetés nehézségeit és a szülőföld iránti vágyat mutató be!
3. Nézz utána, hogy milyen rokonságban állt Rákóczi a két Zrínyi Miklóssal, a szigetvári hőssel és a költővel! Készíthetsz családfát is.

Olvasmány – Népesedési változások Erdélyben és a Partiumban

A 17. századi járványok és háborúk (II. Rákóczi György lengyelországi hadjárata, Ali pasa garázdálkodásai), majd a Rákóczi-szabadságharc következtében Erdély lakossága megfogyatkozott, amit 1690 után a Habsburgok telepítésekkel igyekeztek pótolni. A gyűjtőnéven **svábok**nak nevezett németajkú telepesek az uralkodók vagy a földesurak hívására érkeztek Magyarországra, földet, házat vagy házhelyet és adókedvezményeket kaptak. Az egykori Erdélyi Fejedelemség területén főleg a Partiumba és a Bánságba telepítették őket. A szervezett telepítések mellett érkeztek románok Moldvából és Havasalföldről, a jobb és biztonságosabb jövő reményében. A ruszinok főleg Magyarország észak-keleti részén találtak új otthonra, de egyre nagyobb számban jelentek meg az ország különböző vidékein a zsidók és cigányok is.

A sokféle együttélő nép között az egész 18. század folyamán ritkán alakultak ki ellentétek, mivel a nem magyar nemzetiségű lakosság is hazájaként tekintette Magyarországot és Erdélyt.

Esettanulmány: Mária Terézia (1740–1780)

III. Károly magyar király (1711–1740) fiúörökös nélkül halt meg, ezért már életében igyekezett gondoskodni a trónutódlás kérdéséről. 1723-ban kiadta a **Pragmatica sanctiót** (jelentése gyakorlati rendezés), amellyel a Habsburg-ház női ágának a magyar trónon való örökösödését biztosította. Elsőszülött lánya, Mária Terézia 1740-től viselte a magyar királynői címet is. Legfontosabb rendelkezései közé tartozott a **kettős vámrendszer** bevezetése, amelynek lényege az volt, hogy a birodalom gazdaságát megvédje. Az első a birodalom köré húzott védvámvonaltól volt, hogy megvédje a hazai ipart. A rendelkezés értelmében meghagyta az Ausztria és Magyarország közötti belső vámhatárt, ami kedvezett a magyar mezőgazdasági termékeknek az alacsony vám miatt, de hátrányosan érintette a magyar ipari termékeket az osztrák és cseh iparcikkokkal szemben. 1767-ben kiadta az **úrbéri pátenst**, vagy az urbáriumot. Ez a jobbágy földesúrával szembeni kötelezettségeit rögzítő szabályrendszer volt. A jobbágyterhek nagysága miatt a királynő rendeletben szabta meg a földesúrnak járó szolgáltatásokat, így a kilencedet évi egy aranyforintban, az ingyenmunkát pedig heti egy nap ígás- vagy két nap kézi munkában. Felállította a **folytonos táblákat** (törvényszékek), amivel szerette volna megszüntetni a különböző jogállású vidékek (Székelyföld, Szászföld, vármegyék) igazságszolgáltatási rendszerei közti különbséget. Az volt a cél, hogy a perek, törvényszéki eljárások ugyanúgy történjenek minden közigazgatási egységben. Másfelől, szerette volna a közigazgatást (és ennek szerveit) különválasztani a bíraskodástól. A felvilágosult abszolutizmus szellemében próbálta szabályozni az oktatást is, 1777-ben kiadta **tanügyi rendeletét**

Mária Terézia

MAGYARORSZÁG ÉS ERDÉLY A HABSBURG BIRODALOMBAN (1780 KÖRÜL)

(Ratio Educationis). Ezzel az addig egyházi irányítás alatt álló oktatást államilag próbálta ellenőrizni, hogy az oktatás hűséges és hasznos állampolgárokat neveljen. Szabályozta az iskolarendszert a népiskoláktól az egyetemekig, beleértve a tantervi követelményeket.

A madéfalvi veszedelem emlékműve

Tudod-e?

- Mária Terézia Lotaringiai Ferencsel kötött házasságából összesen 16 gyermek született, 11 lány és 5 fiú.
- 1760-ban valóságos elitalakulatot szervezett Bécsben, a magyar királyi nemesi testőrséget, ahol 20–25 éves fiatal nemesek szolgáltak. Ezek döntő módon járultak hozzá a korszak magyar művelődésének és irodalmának fejlődéséhez (pl. Bessenyei György, Gvadányi József, Dugonics András).
- 1762-ben Mária Terézia elrendelte Erdélyben öt határőrezred (három székely, két román) megszervezését. A jobbágyorsból szabadulni kívánó románok örömmel állottak katonának, a székelyek viszont ellenségesen fogadták ezt az újfajta kötöttséget. Ők régi kiváltságaikra hivatkoztak, miszerint katonáskodni csak a királyi oklevelekben előírt módon, adómentesség mellett, maguk közül való és maguk által választott vezetők parancsnoksága alatt kötelesek. A székelység vezetői Madéfalván gyülekeztek, hogy megszervezzék az ellenállást, de 1764. január 7-én hajnalban a császári hadsereg báró Siskovics József altábornagy parancsára ágyútűzet nyitottak a falura, mintegy 200 ember halálát okozva. Ezt nevezzük a *madéfalvi veszedelemnek*.

Feladatok:

1. Nézz utána a jobb oldalon lévő kép történeti háttérének! Milyen eseményt örökít meg? Melyek voltak a következményei?
2. „Míg mások háborúznak, te, boldog Ausztria házasodj!” Mire vonatkozik a Habsburg uralkodóház e jelmondata?

„Életünket és vérünket királyunkért!”